A KARÁCSONYI VENDÉG

Tolsztoj: Panov apó c. műve alapján írta: Csukásné Bernáth Krisztina (drámatanár)

Szereplők: Belső hang, Terike, Angyalok, Utcaseprő férfi, Utcai nő pólyás babával, Gyermek, Asszonyok, Betlehemes gyerekek, Szomszéd asszonyok, Ismerős asszony, Kéregető, Koldus, Gesztenyeárus

Zene 1. Taikatalvi Nightwish (karaoke) (0-0.45)

Zene alatt beszaladnak a gyerekek, játszanak, hógolyóznak, havat szórnak, bejönnek karöltve az asszonyok, pletykás beszélgetésben duruzsolnak, nagyokat bólogatnak, összemosolyognak, Városlakók jönnek, egymásnak mosolyogva odaköszönnek, majd megjelenik kosárral, kabátban Terike, aki illedelmesen köszön az ismerősöknek. Csak Mária, József, fogadósék nincsenek a színpadon. Terike bemegy a házába… leveszi a kabátját, felakasztja a fogasra, kinyitja a kályháját, megpiszkálja a tüzet, összedörzsöli a tenyerét, feltesz egy tál vizet főni a kályhára:

Belső hang: Húúú, de hideg van! Egy kis forró tea most jól esne!
Odamegy a képzeletbeli ablakhoz, kinéz, de nem lát ki, letörli, kikukkant, integet a járókelőknek, akik éppen arra járnak.
Asszony1: Jó napot, Terike!
Asszony2: Jó napot!
Gesztenyeárus: Tessék, csak tessék! Itt a forró gesztenye! Olcsón adom!
Szaladnak hozzá a gyerekek, de nem tudnak fizetni, kuncsorognak.
Gesztenyeárus: Adok nektek, ha tudtok fizetni érte! Neeeem! Akkor hess!
Asszony3: Jó napot, Terike! Azt hallottam, hogy egyetlen kis szobácskája van csak, nincs külön varróműhelye!
Asszony1: Én mindig csak mosolyogni látom! Vidámnak, jókedvűnek!
Asszony2: Most lett készen a ruhám, amit az ünnepekre varrt nekem. Ilyen szépet még életemben nem láttam. A lelkét is belevarrta a drága!
Asszony3: Nekem is ő készítette el a kabátomat. Ugye milyen szép? Mindenki csodájára jár! A kabát mellé adott nekem egy kesztyűt is ajándékba!
Asszony2: Még ilyet!! Akkor nemcsak jó varrónő, hanem jólelkű is!
Asszony3: De láttátok, ma nagyon szomorúan ballagott itt az előbb. Vajon mi baja lehet?
Asszony1: Biztosan hiányzik neki az ura! Nemrég hagyta itt szegényt magára!
Asszony3: A gyermekeiről azt hallottam, hogy messzire költöztek. Nem tudnak hazajönni az ünnepekre.
Asszony2: Szegény pára! … No menjünk, mert nem sül meg sohasem az ünnepi kalács!
Asszony3: Bizony! Menjünk!
Kimegy a tömeg. Tölt a csészéjébe forró teát, leteszi az asztalkára.
Terike: Holnap karácsony!... Egyedül vagyok!... De jó lenne, ha itt lennének a gyerekek! … Odaadnám a legkisebb unokámnak azt a szép kabátot, amit nemrég fejeztem be!
Odamegy a ládához, kiveszi belőle a kabátot, vállfán felakasztja. Majd, mintha eszébe jutna:
Zene 2. ének: Rossz a Jézus kiscsizmája, sír a ködmöne, Ázik, fázik, megveszi az Isten hidege. Hogyha kiscsizmám volna, néki adnám, Báránybőrös ködmönkémmel jól betakarnám.
Terike: Vagy ha hozzám jönne el Jézus?!… Mit adhatnék én neki ajándékba? … Hm. Nincs nekem semmim, amit adhatnék. *(Odanéz a kabátra.)* Hát persze! A kabát! Annak biztosan örülne a gyermek Jézus!

Csodálja, majd szipog, megtörli a szemét, leveszi szemüvegét, megtörli, majd elkezd olvasni… odamegy a székhez, leül, kezébe veszi a Bibliát, lapozgatja.

Terike: Bizony, bizony! Ha eljöhettek volna, elmeséltem volna a Jézus születésének történetét! *…. Történt pedig azokban a napokban, hogy Augustus császár rendeletet adott ki: írják össze az egész földet. Felment József is Názáretből Betlehembe, hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. És történt, hogy megszülte elsőszülött fiát. Pásztorok tanyáztak azon a vidéken a nyájuk mellett. Az Úr angyala megjelent, és nagy félelem vett erőt rajtuk. Az angyal pedig ezt mondta nekik: „Ne féljetek, Üdvözítő született ma nektek, aki az ….*

Miközben olvas, **Zene elindul.** *Közben a szöveget olvassa… majd egyszer csak lassít, elalszik…. A kép megáll.* Terike *alszik, horkant is egy kicsit…. lecsúszik a szemüvege*

Angyal Zsófi: Terike! Terike!
Terike: *hirtelen álmából megriadva:* – Ki az? Ki az? Ki van ott? *kereste a szemüvegét, majd amikor megtalálta, feltette, nézte, ki szólt. Elég rosszul látott, csak maga elé nézett, mert látta, hogy nincs senki a szobában.*
Angyal: Ne félj!
Angyal Zsófi: Ő eljön hozzád is!
Angyal: Jól figyelj, mert holnap teljesül a kívánságod!
Angyal Zsófi: Reggeltől estig figyelj, és eljön hozzád Jézus!
Angyal: De légy nagyon éber, hogy felismerd, mert nem mondja meg majd, hogy kicsoda ő!
Azután újra csend lett. Megdörzsölte a szemét, majd felállt. A kályhában megpiszkálta a tüzet, kinézett az ablakon…
Belső Hang: Álom volt? De olyan valóságosnak tűnt! Érzem, hogy meg fog történni! Figyelnem kell! Azt mondta, meglátogat! De hogyan fogom megismerni? Hiszen nem maradt kisgyermek! Ő felnőtt lett! Sőt! Király! Azt hirdette az embereknek, hogy Ő az Isten Fia! *(megcsóválta a fejét)* Bizony, bizony! Nagyon kell majd figyelnem! Mit is mond a Biblia?…
„Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarat.”
…, majd elalszik… Zene…. Karácsonyi hangok, tömeg… Karácsony van! Boldog karácsonyt! Áldott karácsonyt! … Milyen szépen hull a hó! Milyen hideg van!
Terike: Jaj! Már reggel van! Főzök magamnak egy teát, *s dúdol….* Ma vendégem lesz! *dúdol…* Azért a fél szemem mindig az ablakon lesz *(odamegy az ablakhoz, kezében a bögrével),* remélem eljön, hiszen megígérte!
Belső Hang: Ó! Már itt is van! Ez nem lehet igaz! Valóban? *(izgatottan, vidáman, majd csalódottan elfordul)* Ó! Ez csak az utcaseprő férfi! Igen! Ő közeledik az úton! Minden héten erre jön. Jobb dolgom is van annál, hogy holmi utcaseprőket nézegessek most! Jézust várom, a királyt!... *Járókelők állnak, beszélgetnek…Közeledik az utcaseprő férfi. Terike meglátja, jobban dörzsöli az ablakot, nem látja, kinéz jobban..., majd csalódott… (jó ideig várt, hogy elmenjen az utcaseprő, seper kétszer, megáll, dörzsöli karját, seper kétszer, dörzsöl, fújja a kezét., majd háttal fordult, kezét dörzsölgeti, fázik. Terike csak megsajnálta, hogy nagyon fázik.) (Megkocogtatta az ablakot, majd kiszólt:)*
Terike: Milyen dolog, hogy még karácsonykor is dolgoznia kell valakinek! Jöjjön be!
Utcaseprő: Én? Hozzám tetszett szólni?
Terike: Mit szólna egy csésze teához? Látom, hogy teljesen át van fagyva! Húzódjon a kályhához!
Utcaseprő: Hát, bizony jól esne! Igazán nagyon kedves magától, igazán nagyon kedves!
Terike: Ez a legkevesebb, amit tehetek. Hiszen karácsony van. *Bement a műhelybe. Sapkáját levette, leült a székre, megkapta a bögre teáját.*
Utcaseprő: Nekem ennyi a karácsony… Látogatót vár? Remélem, nem vagyok útban?

Terike: Én… hm… igen. Egy nagyon fontos vendéget! Terike *visszament az ablakhoz, kukucskált kifelé….*
Utcaseprő: Ó. Akkor nem zavarok. *(feláll)* Köszönöm a kedvességét! Isten áldja!
Terike: Áldott ünnepeket!
Belső Hang: Micsoda rendetlenség! Hová fogom leültetni? Mivel kínálom meg? Annyi itt a tennivaló…. *Ének – Betlehem kis falucskában… dúdolja …*
Szomszéd 1: Boldog karácsonyt Terike! Épp sütöm a diós kalácsot, s elfogyott a cukrom. Tudnál nekem adni egy bögrével?
Terike: Hát persze! Tessék, itt van! Neked is boldog karácsonyt!
Szomszéd 1: Tudod, jönnek estére az unokáim, ez a kedvencük, és mindig megs… ó, ne haragudj! Elfelejtettem, hogy a gyermekeid nem tudnak eljönni az idén sem. Hátha jövőre! Meglásd, majd jövőre… *(s közben megy)*
Belső Hang: Mikor jön már? Már azt hittem, hogy ő kopogtat! *(megy az ajtótól, megint kopogtatnak),* Akkor most! (*felderül, röpül az ajtóhoz, kicsinosítja magát, majd ajtót nyit. Vigyor eltűnik,… de a kedvessége megmarad:*)
Zsófi asszony: Jó napot Szabóné! A ruháért jöttem. Ne haragudjon, hogy épp karácsonykor, de csak most lett meg a pénzem rá.
Terike: Persze, adom is. Már a múlt héten elkészültem vele. Jó lesz?
Zsófi asszony: Milyen szép lett! Ezt veszem majd fel este a családi vacsoránál! Mennyit fizetek?
Terike: Kétszáz pengő.
Zsófi asszony: Csak? A másik ruha a duplája volt!
Terike: Most karácsony van! Most ennyibe kerül. Áldott ünnepeket!
Zsófi asszony: Köszönöm szépen! Így tudok a gyerekeknek is vinni egy apró meglepetést! Magának is áldott karácsonyt! … Terike *türelmetlenül az órára néz, megkaparja a tüzet, újra az ablakot fürkészi.*
Belső Hang: Hol lehet már? Mindjárt itt az este, és el sem jött. Ó, ott van az … az az asszony a két kisgyermekkel. Hogy mennyire fáznak! Nagyon soványak! Látom, hogy mennyire kopott a ruhájuk! Fáradtak is biztosan. Legalább karácsonykor nem kellene, hogy szenvedjenek!
Terike: *(kinyitja az ajtót)* Jöjjenek be, és melegedjenek egy kicsit!
Napsi asszony: Nagyon kedves magától.
Terike: Ugyan, szóra sem érdemes. Láttam, hogy át lehetnek fázva. Messzire mennek?
Az asszony meglepődve nézi, hogy neki szóltak? Először el akartak szaladni, de ahogyan látták, hogy milyen barátságosan szól a néni, így szólt:
Napsi asszony: Csak a szomszéd faluba. Tudja, lent laktunk a malomnál, de nincs pénzem lakbérre, ezért megyünk az ott élő rokonokhoz, hátha befogadnak legalább a télre.
Terike: Hogy hívják a nagy legényt és a kis csöppséget?
Napsi asszony: Mutatkozzál be szépen!
Márk: Józsika!
Terike: És a testvéredet?
Márk: Juliska!
Terike: Nem fázol ebben a kis plédben? *(öltöztetgeti)* Hiszen rajtad még kabát sincsen!
Napsi asszony: Örültem, ha legalább egy kis falat kenyeret sikerül venni naponta, hogy ne haljanak éhen.
Terike: Hozok egy kis leveskét és egy kis kenyeret is hozzá. Fogadják el, kérem!
Márk: Köszönjük, néni! Milyen kedves tetszik lenni!
Napsi néni: *(büszkén)* Köszönjük szépen, de nem fogadhatjuk el! Már így is sokkal tartozunk.
Terike: Ugyan már! Akkor legalább egy kis tejet ihassanak a gyerekek! *Bögréket készít, tölt, odaadja nekik…* És… éppen az jutott eszembe…, hogy van nékem egy kis kabátkám, amit most varrtam. A maga lányának éppen jó lenne. Pont akkora, mint az én unokám lehet! Ne fázzon ebben a hideg télben!... Próbáld csak fel, Józsika!

Gyermek: Ez éppen jó rám, édesanyám! És milyen meleg! Az enyém lehet? Ugye az enyém lehet!?
Napsi asszony: Nem fogadhatjuk el, nem tudom megfizetni az árát!
Terike: Nem is szükséges!
Napsi asszony: Nekem nincs miből vennem. Az Isten fizesse meg jóságát! *Terike szaladt az ablakhoz, kinézett, várt…*
Gyermek: Valami baj van?
Terike: Ó, nem, nem. Csak várok valakire. Egy fontos vendégre, aki megígérte, hogy ellátogat ma hozzám.
Napsi asszony: Ha megígérte, biztosan el is fog jönni. Hiszen maga olyan jó ember. Isten áldja! Áldott karácsonyt! *Terike integetett az ajtónál, a kislány visszaszalad, és megöleli, közben mindenféle emberek jöttek, köztük egy koldus is. Terike beszaladt, a kenyérből tört egy darabot, majd odament a koldushoz. Szabó néni fürkészte az utat, türelmetlenül bement, leült a székébe.*
Terike: Áldott karácsonyt maguknak is! …
Koldus: Adakozzanak! Adakozzanak, kérem! Szegény vagyok! Nincs mit ennem!
Terike: Nekem sincs sokkal több, de szívesen adom, amim van. Áldott karácsonyt!
Koldus: Magának is, jó asszony!
Belső Hang: Mi van akkor, ha már eljött, csak én nem ismertem fel? Vagy addig haladt el az utcán, amíg a tüzet piszkáltam, vagy amíg egy pillanatra elfordultam? Annyian jártak ma itt! Biztosan éppen akkor lehetett itt az ajtóm előtt, csak mással foglalkoztam, és megharagudott, és elment! Most már sokkal jobban figyelek. …… *Gyerekek hangja zökkenti ki.*
Gyerekek: Mennyből az angyal…. énekelnek.
Mennyből az angyal lejött hozzátok, pásztorok, pásztorok! Hogy Betlehembe sietve ……
Terike: Nicsak! A gyerekek jöttek nekem énekelni! Milyen kedvesek!
Gyerek 1: Tegnap harangoztak, Holnap harangoznak, Holnapután az angyalok, Gyémánt-havat hoznak.
Gyerek 2: Szeretném az Istent, Nagyosan dicsérni, De én még kisfiú vagyok, Csak most kezdek élni.
Gyerek 3: Isten-dicséretre, Mégiscsak kiállok, De boldogok a pásztorok, S a három királyok.
Gyerek 4: Én is mennék, mennék, Énekelni mennék, Nagyok között kis Jézusért, Minden szépet tennék.

Terike: Milyen kedvesek vagytok! Kaptok egy kis diót, almát! Áldott karácsonyt nektek!
Gyerekek: Köszönjük, Szabó néni! Áldott karácsonyt! *Harangoznak, szomszédok, asszonyok mennek az utcán:*
Asszony Marianna: Maga nem jön, Katika a templomba?
Asszony Vivien: Már a második harangszót húzzák!
Terike: Vendéget várok, nem mehetek!
Asszony Vivien: Ha éppen akkor jön, majd megvárja az ajtó előtt.
Terike: Ez nem olyan vendég! Most nem mehetek!
Asszonyok: Akkor az Isten áldja!
Szilvia szomszéd: Katika! Arra gondoltunk az urammal, hogy holnap ebédre átjöhetnél hozzánk. Akkor már mi is kettecskén leszünk… te se legyél egyedül… Szeretettel várunk.
Terike: Köszönöm a meghívást! Olyan egyedül vagyok!
Szilvia szomszéd: Akkor holnap! *Szabó néni bement a szobájába, szomorúan, lassan…. leül a székébe, nagyot sóhajt.*
Belső Hang: Nem jött el. Pedig megígérte. Akkor mégiscsak álom volt az egész? Olyan nagyon akartam hinni benne. Annyira vártam, hogy eljöjjön! *Sóhajtva kinyitja a Bibliát, …. lapozgatja… Elalszik. Odamennek hozzá azok, akiken segített aznap, sorban. Suttogják a néninek:*
MINDENKI: Terike! Nem láttál engem? Nem láttál?

Terike: Ki vagy? Kérlek, mondd meg!
Angyal Zsófi: Éhezett és enni adtál neki.
Angyal: Szomjazott és inni adtál neki.
Angyal Zsófi: Jövevény volt, és befogadtad.
Angyal: Fázott, te megmelegítetted.
Angyal Zsófi: Miközben ezeken az embereken segítettél, Jézussal tetted azt.
Terike: Bizony, bizony. Hát mégiscsak eljött! Velem töltötte az egész napot!
… Nem vettem észre a csodát, pedig itt volt végig a szemem előtt! Köszönöm, Istenem, hogy megmutattad nekem! *Bólogatott mosolyogva, ragyogott az arca.*
Unokák: Nagymamaaaa!
Terike: Mégis el tudtatok jönni? Ez életem legboldogabb KARÁCSONYA!
Áldott karácsonyt mindenkinek!

Zene Az **„Áldott minden ember" című dal** Tolcsvay László és Müller Péter Sziámi Isten pénze című musicaljének záródala, amely Charles Dickens Karácsonyi ének című műve alapján készült – ének